

Regeringskansliet

Göteborg 2025-12-30

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Till: li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer: LI2025/01587

Remissvar Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Föreningen Skärgårdsredarna är en branschorganisation för svensk inrikes sjöfartsnäring och representerar ett 100-tal rederier med verksamhet runt hela Sveriges kust samt i de större insjöarna. Den fartygsflotta på drygt 360 fartyg som finns hos Skärgårdsredarnas medlemmar transporterar årligen mer än 35 miljoner passagerare och mer än 14 miljoner fordon inom hela Sverige.

Inledning

Föreningen Skärgårdsredarna är inte inbjuden att lämna remissvar men tar här ändå tillfället i akt och initiativet att ge vår syn på Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037. Skärgårdsredarna företräder rederier som bedriver samhällsviktig person- och godstrafik i Sveriges skärgårdar och längs kusterna. Skärgårdstrafiken är en integrerad del av transportsystemet och utgör i många regioner den enda tillgängliga kollektivtrafiken. Sverige har en lång kust där nästan 400 öar har bofast befolkning utan fast vägförbindelse och räknas därmed som samhällskritisk infrastruktur. Med detta följer naturligtvis en högre prioritet än det som vi kan utläsa i förslaget till nationell plan som skall gälla för riket fram till 2037.

Skärgårdstrafikens roll i transportsystemet

Skärgårdstrafiken är avgörande för tillgänglighet, regional utveckling, näringsliv och boende i kust- och ömråden. Den bidrar även till ett robust och resilient transportsystem genom redundans vid störningar i landbaserad infrastruktur. Sjövägen har en utomordentligt stor betydelse för Sveriges upprätthållande av livsnödvändig logistik både under normaltillstånd och i kris- och krigstider. Därmed är det avgörande att planering och förberedelser inkluderas i en helt annan utsträckning än det som går att utläsa i den nationella planen. Skärgårdsredarna anser att den nationella planen alltså i högre grad bör erkänna sjöfartens – och särskilt den regionala skärgårdstrafikens – strategiska betydelse.

Behov av investeringar i kajer och hamninfrastruktur

Förslaget till nationell plan innehåller begränsade satsningar på kajer och hamnanläggningar som är nödvändiga för skärgårdstrafiken. Många kajer är ålderstigna och inte anpassade för dagens eller framtidens fartyg, varken ur säkerhets-, tillgänglighets- eller klimatperspektiv. Behovet av reservkajer och mobila ramper är en mycket aktuell fråga som helt saknas i planen idag.

Skärgårdsredarna efterlyser

Möjlighet till medfinansiering av kajer och terminaler för kollektiv sjötrafik samt långsiktig planering för anpassning av kajer till nya fartygstyper. Detta tillsammans med skärgårdstrafikens utmaning när det gäller elektrifiering och klimatomställning ställer stora krav på enskilda rederier där det krävs en statlig medfinansiering i någon form, t.e.x. hamn- och sjöfartskliv.

Skärgårdsredarna välkomnar planens ambitioner om minskade utsläpp, men konstaterar att elektrifiering av sjöfarten kräver betydande investeringar i landbaserad infrastruktur. Laddinfrastruktur vid kaj är kostsam och tekniskt komplex, och kräver samordning mellan rederier, hamnägare, regioner, elnätbolag och statliga aktörer.

Den nationella planen bör tydligare inkludera sjöfartens behov i arbetet med elektrifiering av transportsystemet och skapa förutsättningar för statligt stöd till laddinfrastruktur för fartyg i kollektivtrafik.

Kompetensförsörjning

Skärgårdsredarna vill särskilt betona att investeringar i infrastruktur måste gå hand i hand med satsningar på kompetensförsörjning. Branschen står inför ett omfattande generationsskifte, med stort behov av lättmatroser, nautisk personal och vaktgående maskinpersonal. Nationell plan bör i större utsträckning samverka med utbildnings- och arbetsmarknadspolitik för att säkerställa att framtidens infrastruktur också kan bemannas.

Sammanfattande synpunkter

Skärgårdsredarna anser att:

Skärgårdstrafiken tydligare bör inkluderas som en del av det nationella transportsystemet.

Kajer och hamnar för kollektiv sjötrafik måste prioriteras i den nationella planeringen.

Elektrifiering av sjöfarten kräver riktade statliga satsningar på landinfrastruktur.

Kompetensförsörjning är en förutsättning för att planens mål ska kunna uppnås.

Skärgårdsredarna ser fram emot fortsatt dialog och samverkan för att utveckla ett hållbart, tillgängligt och robust transportsystem där skärgårdstrafiken ges rätt förutsättningar.

Göteborg som ovan

För Branschorganisationen Skärgårdsredarna

Ingela Berntson

Ingela Berntson

VD